

Komodity

Ropa, uhlí, plyn

Vojtěch Hobza

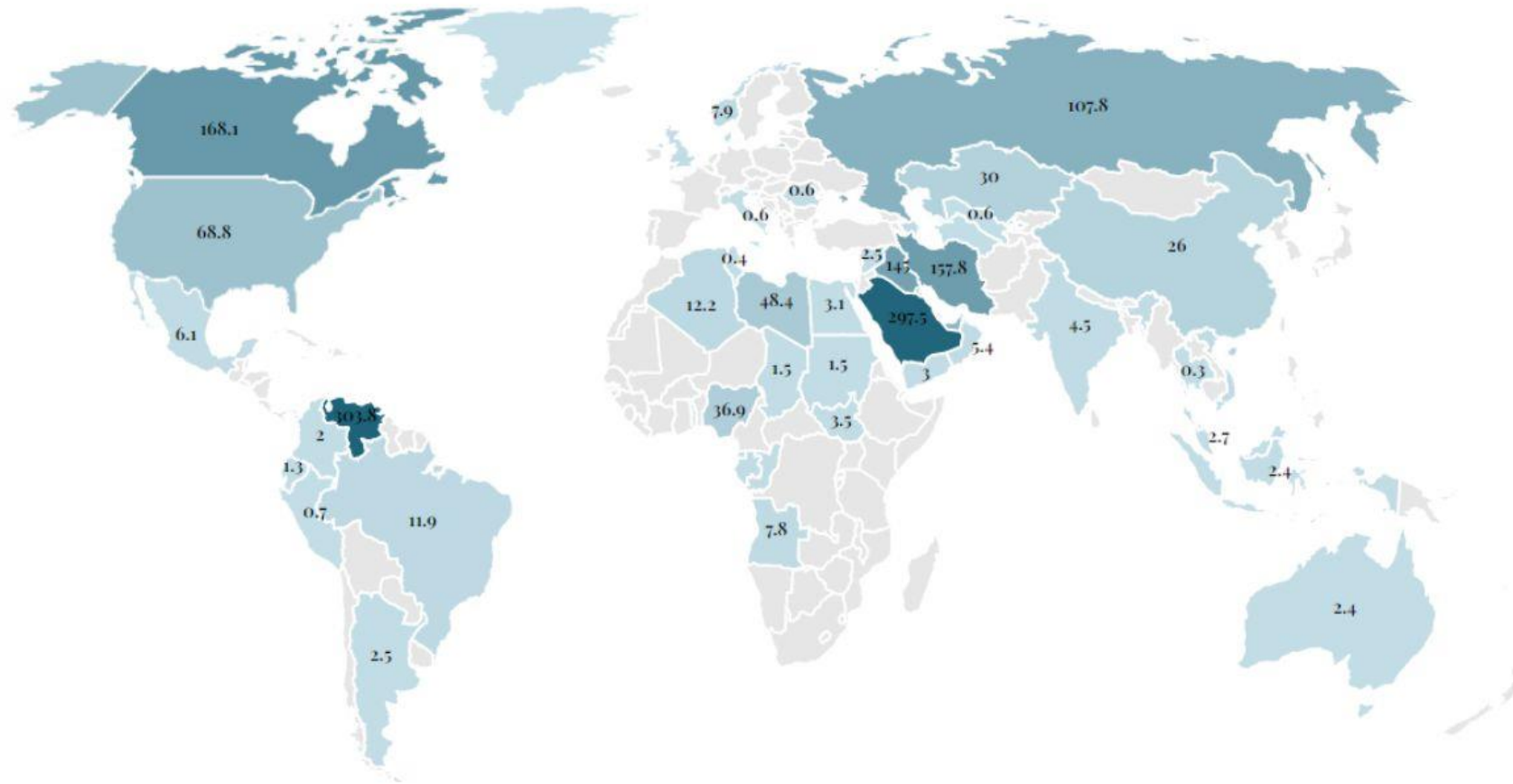
Ropa

- Základní surovina petrochemického průmyslu
- Výroba plastů, fosilních paliv, léků
- Palivo pro dopravu
- Pěstování potravin
- Produkce elektřiny
- Neobnovitelný zdroj

Světové zásoby ropy

- Vytěženo 900 miliard barelů
- Rezervy cca 1,65 bilionu barelů
- Světová denní spotřeba 2023: 101,7 milionu barelů
- Při současné těžbě na 44 let
- Nová naleziště
- Více jak polovina světové zásoby leží v Saúdsko–arabských zemích

Světové zásoby ropy (miliardy barelů)

Světová produkce ropy

- celkem 95 milionu barelů za den

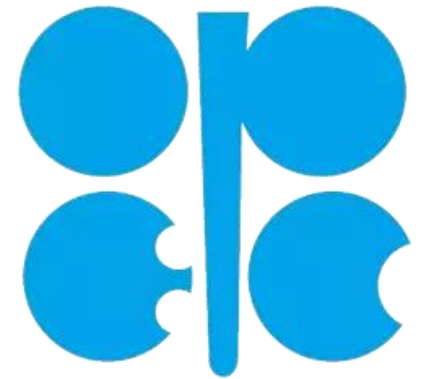

Druhy ropy

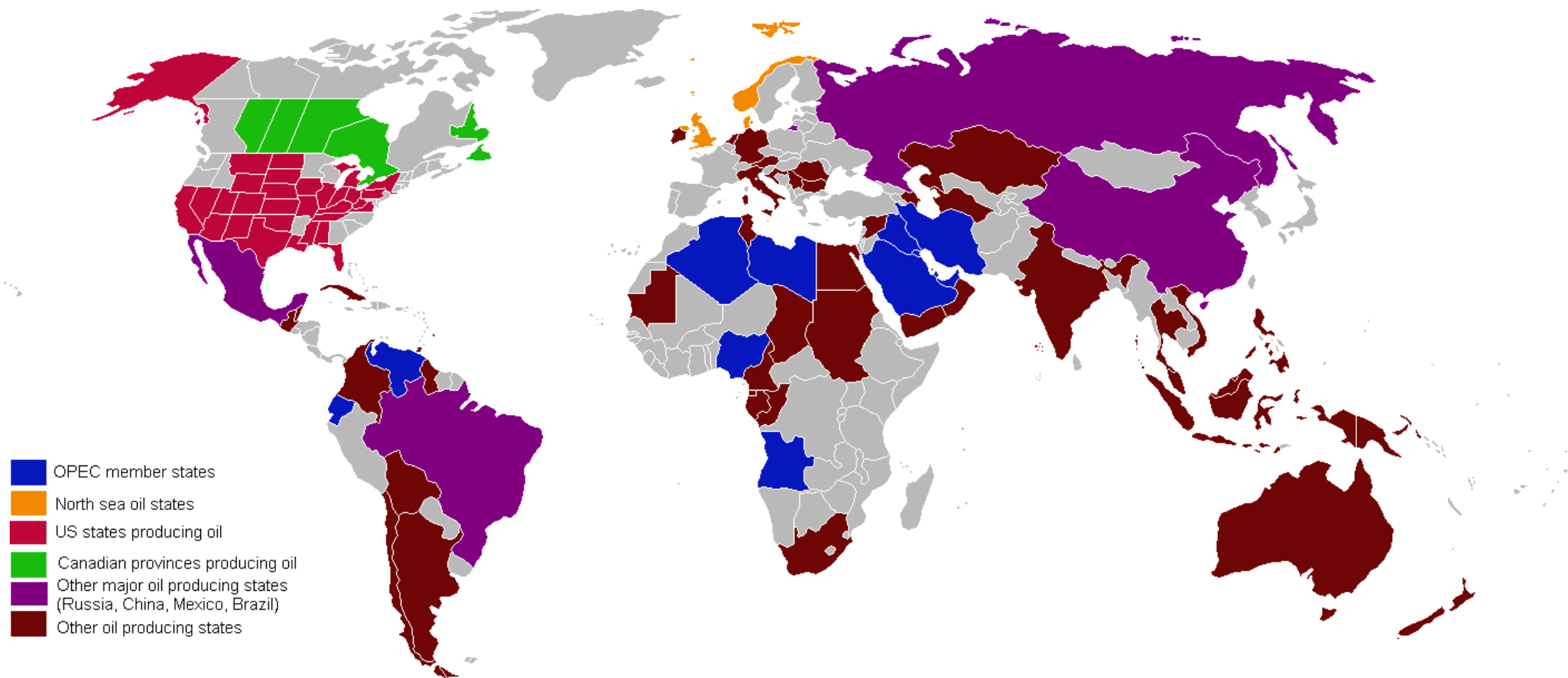
- Brent - Severní moře
- West Texas Intermediate (WTI) - severoamerická ropa.
- Dubai - blízkovýchodní ropa určená pro asijsko-pacifickou oblast
- Urals - západní Sibiř a Povolží
- ESPO - východní Sibiř, Dálný východ
- Koš OPEC - Arab Light (Saúdská Arábie), Bonny Light (Nigérie), Fateh (Spojené arabské emiráty), Tia Juana Light (Venezuela)

OPEC

- Organizace zemí vyvážejících ropu (Organization of Petroleum Exporting Countries) – založena 1960
- 13 zemí -Alžírsko, Angola, Rovnická Guinea, Gabon, Irán, Irák, Kuvajt, Libye, Nigérie, Kongo, Saudská Arábie, Spojené arabské emiráty a Venezuela.
- Zajišťují 40 % ropné produkce
- Kontroluje 75 % světových zásob ropy
- Cílem koordinace ekonomické politiky členských zemí s ohledem na spravedlivé podmínky a stabilní ceny pro producenty ropy.
- Kartel (kvoty pro těžbu, vliv na světový trh)

Druhý ropný

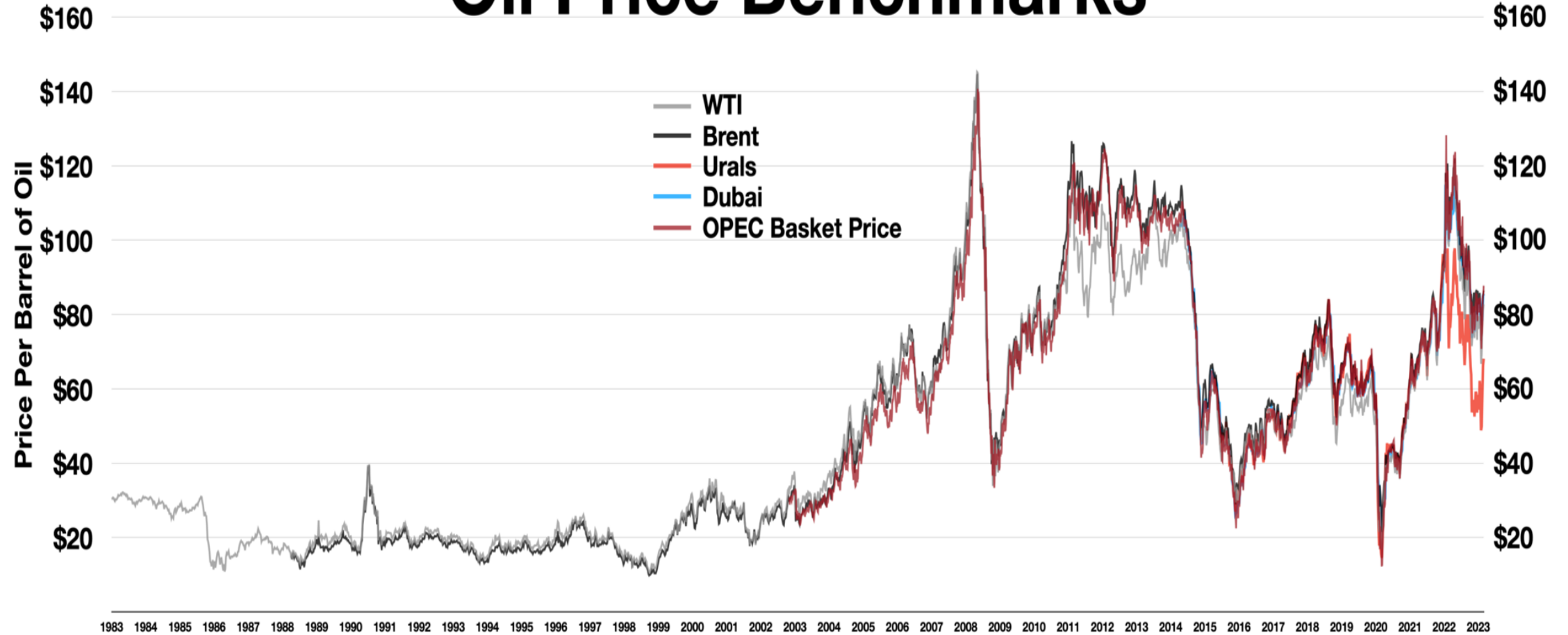
Obchod s ropou

- 1 barel = 42 galonů = 160 litrů
- Ropa WTI - newyorská komoditní burza (NYMEX)
- Ropa Brent - Mezinárodní ropná burze (International Petroleum Exchange, IPE) v Londýně
- Většina obchodu přímé transakce, elektronicky
- Hlavně Futures kontrakty (1000 barelů)
- Poptávka (cena) závisí na globální makroekonomické situaci
- Vysoká likvidita

Cena ropy

- Neustále kolísá (obchod na burze)
- Závisí na druhu a původu ropy
- Kompromis mezi nabídkou a poptávkou
- Ovlivněna také výhledem nabídky a poptávky
- Cena WTI a Brent podobná, vysoká korelovanost
- Důležité referenční burzovní ceny i Dubai a koš OPEC.
- Nástroj k odhadnutí vývoje ekonomické situace

Oil Price Benchmarks

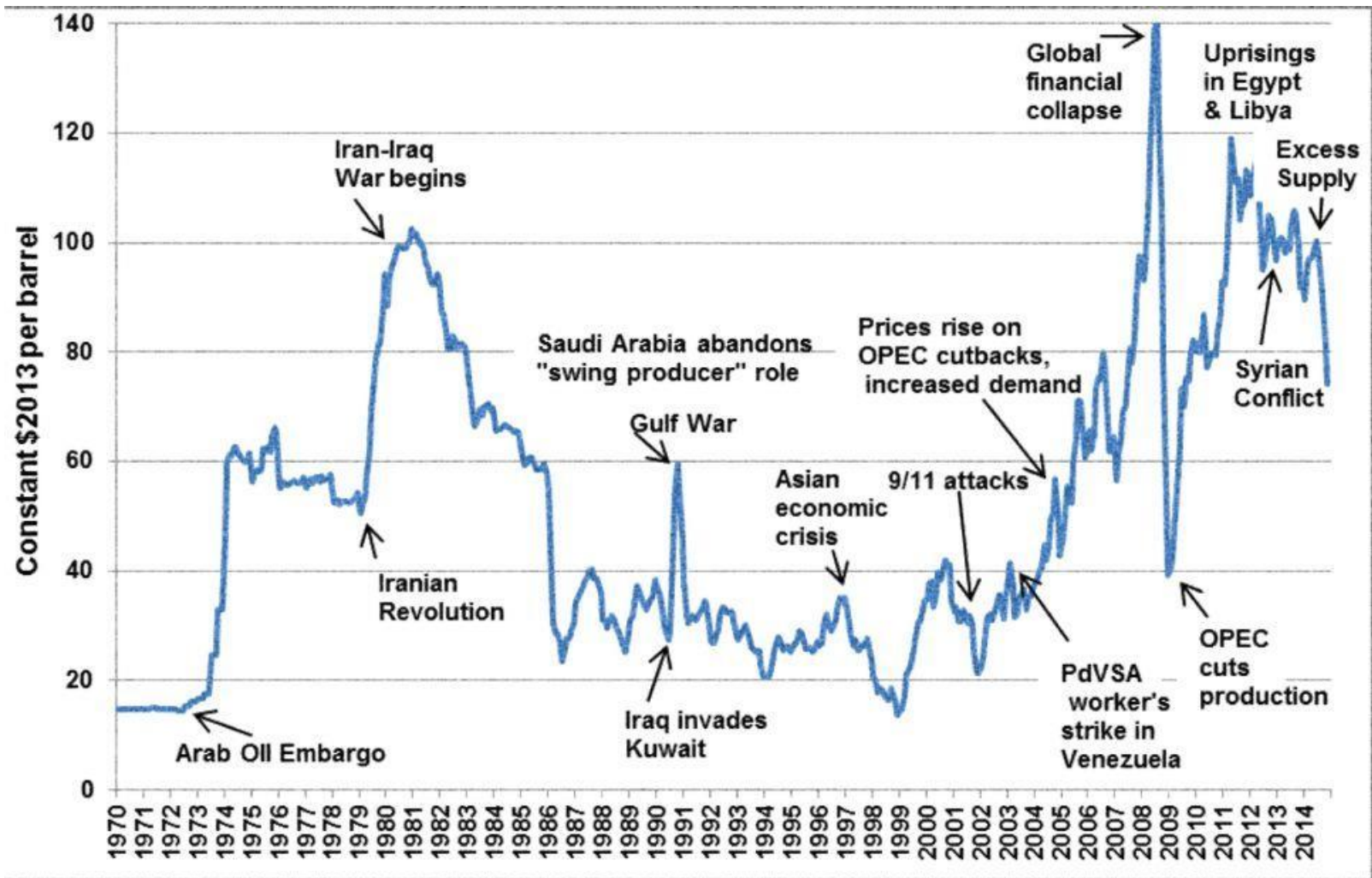

Faktory ovlivňující cenu

- Zásoby – sledovány EIA
- Vliv OPEC (reporty)
- Sezónnost
- Geopolitické napětí
- Ekonomický výkon (hlavně velkých zemí a uskupení)

Historie

- Ropné embargo 1973
- Druhý ropný šok 1979
- Ekonomická krize 2007-2008
- Přebytek nabídky ropy 2014
- Současnost – covid, ruská invaze

Brent Crude Oil

source: tradingeconomics.com

Budoucnost

- Stále rostoucí poptávka
- Tempo nárůstu však bude zpomalovat (elektromobilita, biopaliva)
- Ropný vrchol mezi 2025 a 2040
- Vývoj ceny nejasný
 - Nárůst - růst světové ekonomiky
 - Pokles - přechod na obnovitelné zdroje

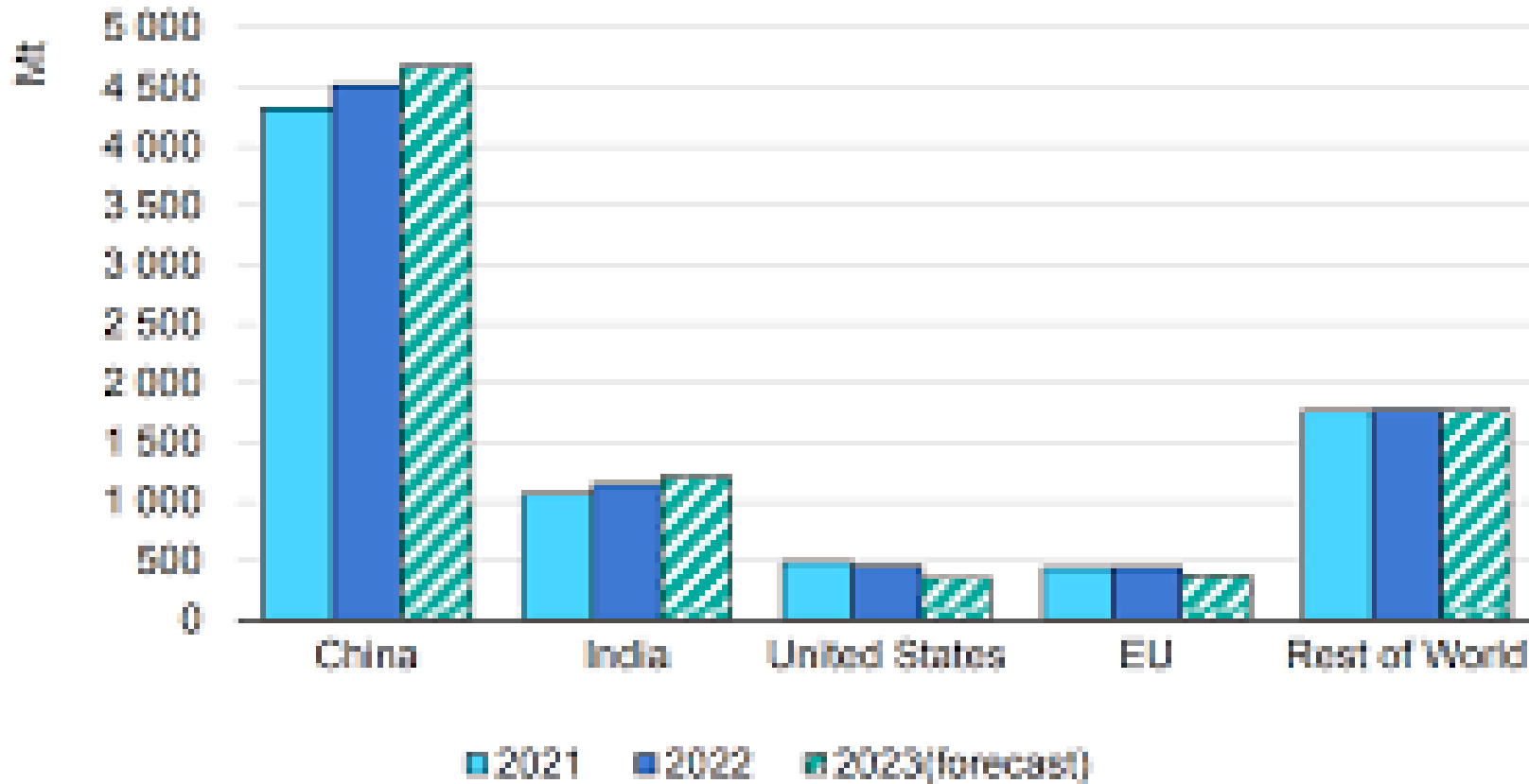
Uhlí

Uhlí

- Jedna ze základních energetických surovin
- Topné palivo, výroba elektřiny, chemický průmysl
- Černé (výhřevnější) / hnědé (snažší těžba)
- Naleziště v ČR (Ostravsko, Mostecko)
- Vývoz do zahraničí 30% produkce
- Největší produkce i spotřeba v Číně, Indii, USA
- Ve vyspělých zemích na ústupu, ale zůstává důležitým zdrojem energie
- Mezinárodně se obchoduje jen malá část vytěženého objemu.

Spotřeba uhlí (miliony tun)

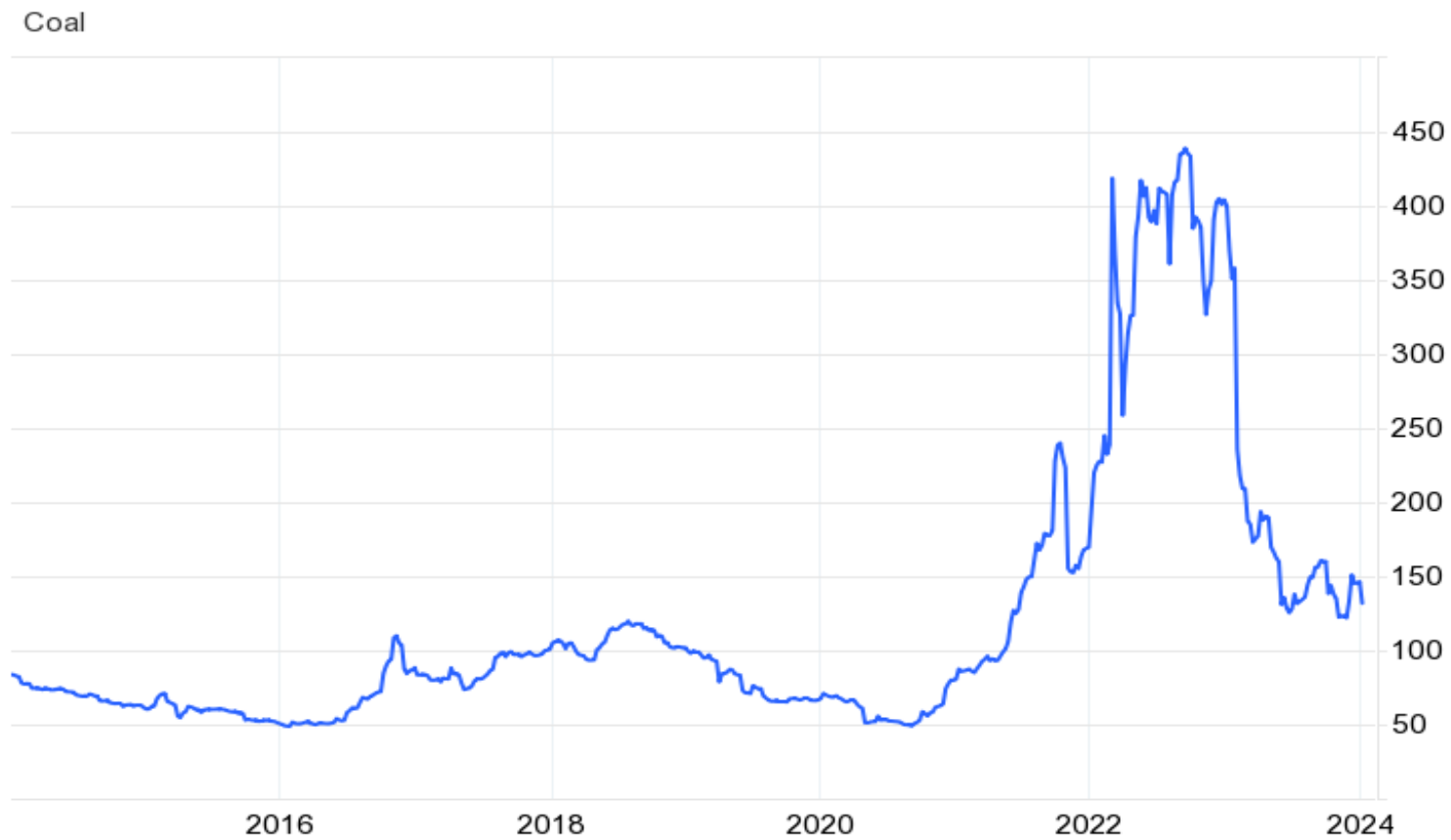
Global coal consumption, 2021-2023

Cena uhlí

- Cena se liší podle kvality a výhřevnosti
- Cena v zahraničí se liší podle konkrétního trhu
- Konkurence zemního plynu a obnovitelných zdrojů energie
- Výrazný výkyv po ruské invazi (energetická krize)
- Nyní opět pokles

Cena uhlí (USD/ tuna)

source: tradingeconomics.com

Ekologie

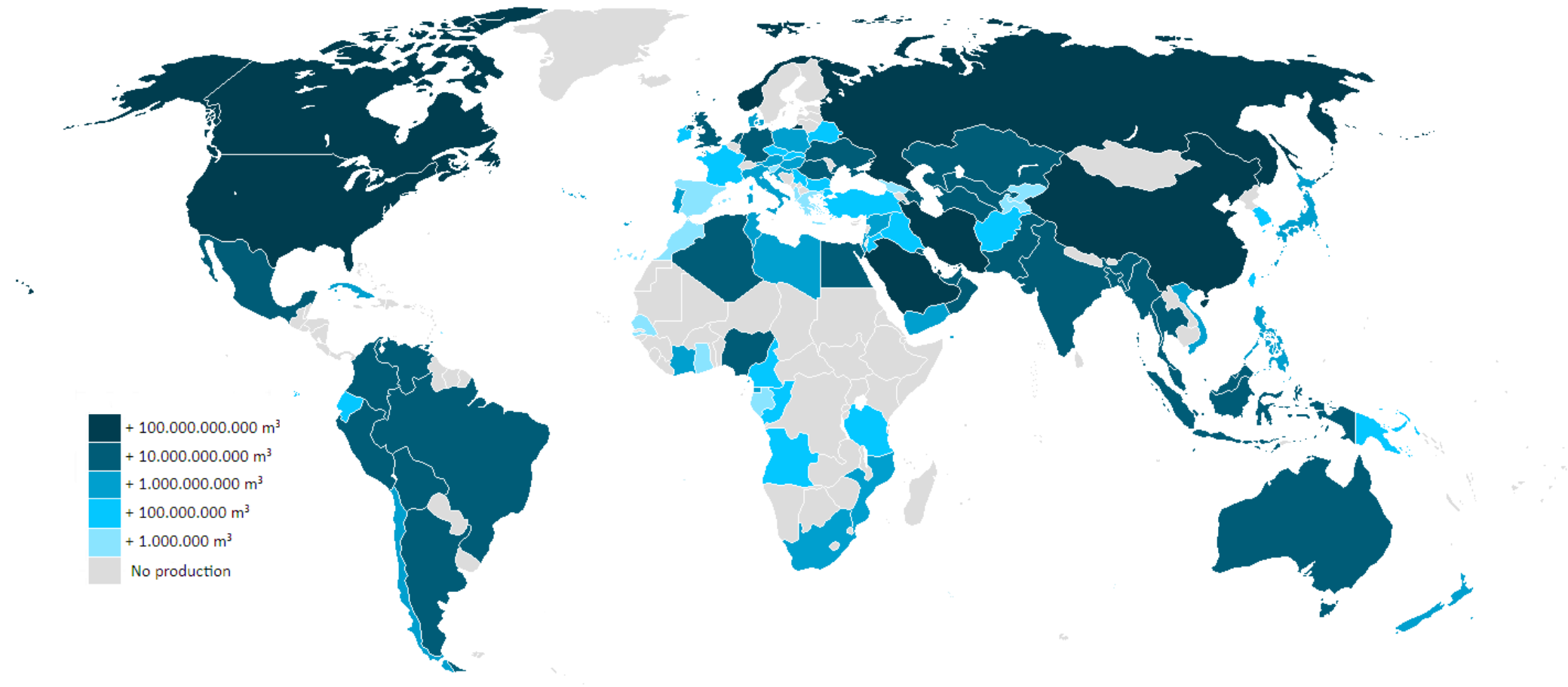
- Spalování uhlí způsobuje poškození lidského zdraví
- Uvolňování oxidu uhličitého
- Způsobuje změnu klimatu
- Tlak na omezení využívání uhlí
- Emisní povolenky

Zemní plyn

Zemní plyn

- Fosilní palivo (zdroj energie)
- Surovina pro chemický průmysl (zdroj vodíku, dusíkatá hnojiva)
- Energetické burzy
- Diverzifikace dovozu plynu do ČR (Rusko, Německo)
- Omezení dovozu z Ruska (Belgie, Německo, Norsko)

Roční těžba plynu

Cena plynu

- Tvořená třemi složkami:
 - neregulovaná složka - tržní cena komodity (PXE)
 - regulovaná složka (Energetický regulační úřad ERÚ)
 - daň (stanovena Ministerstvem financí - 30,60 Kč/MWh)
- Smlouva na dobu určitou/neurčitou
- Fixace/spotová cena

PXE - Zemní plyn 1 MWh

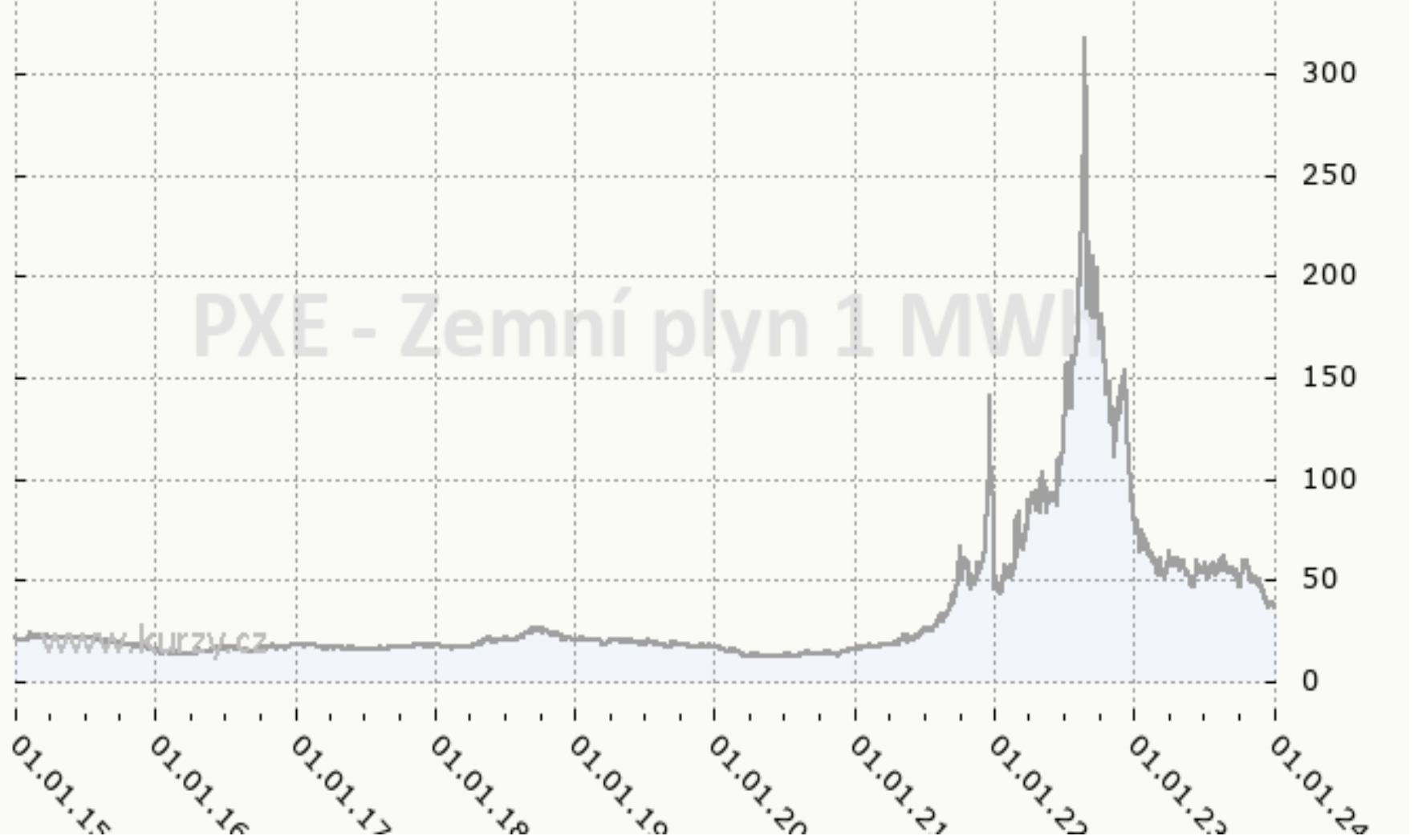
16.393

03.01.2024

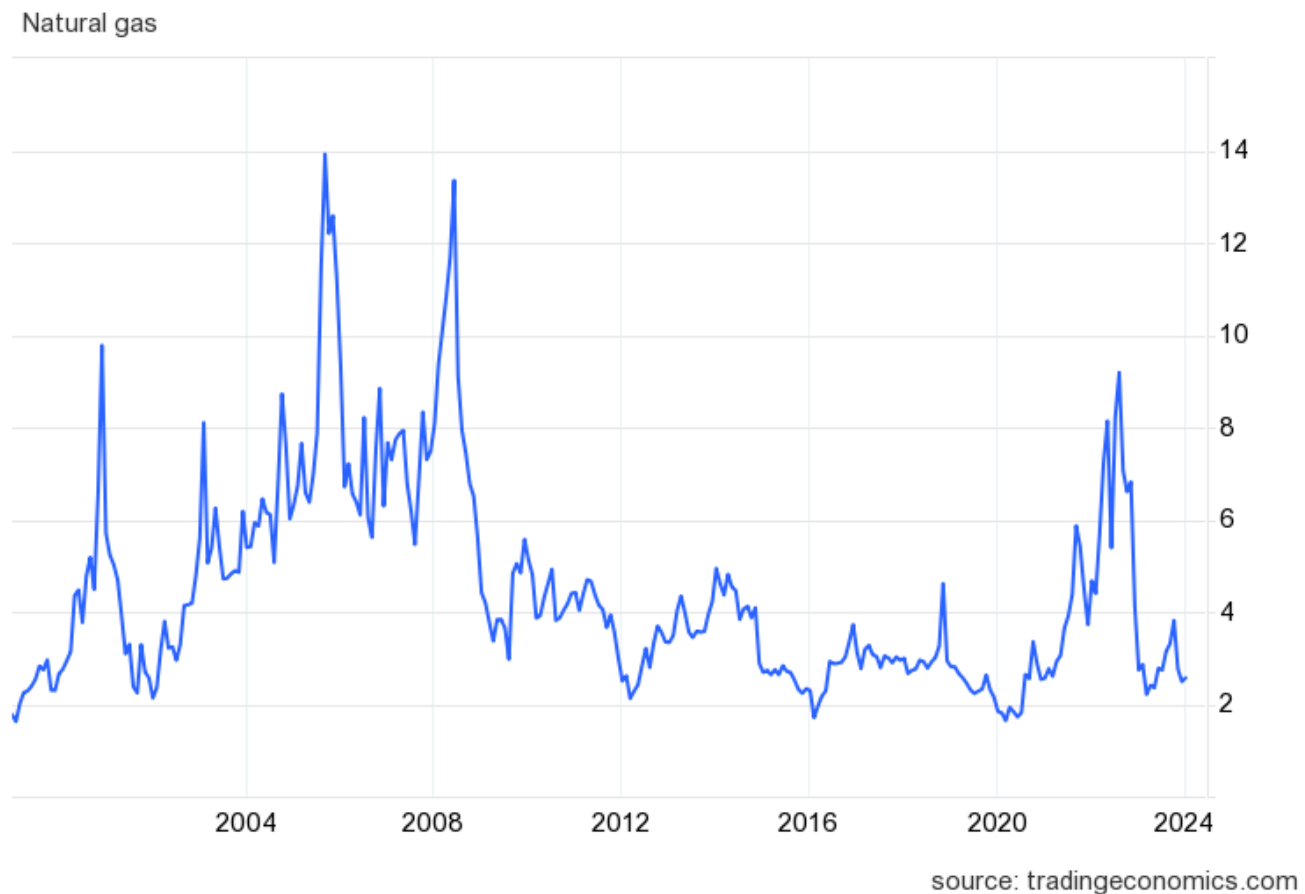
37.793 EUR

76.6%

02.01.2015

Cena zemního plynu (USD/MMBtu)

Děkuji za pozornost